

Edini slovenski dnevnik  
- v Zedinjenih državah.  
-  
Velja za vse leto... \$3.00  
- Imo 10.000 naročnikov:-

# GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily  
- in the United States:  
-  
Issued every day except  
- Sundays and Holidays:-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 107. — ŠTEV. 107.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 7, 1913. — SREDA, 7. VEL. TRAVNA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

## Posledice samomora. 16 oseb ranjenih.

Radovedno občinstvo sledilo policiu v sobo, ki je bila napolnjena s plinom.

### USODNA RAZSTRELBA.

V sobi, kjer je ležal samomorilec že celih 24 ur, je nekdo prišel zveplenko.

Zadnji teden je najel brezposelnik delavec Sam Gordon pri družini R. Levinson na 203. Madison St. v New Yorku meblirano sobico. Vsled brezdelnosti in bede se je navezenec zstrupil s plinom najbrže že v pondeljek zvečer. Ker je uhajal hud smrad iz njegove sobice v 4. nadstropju so poklicani snoči ob 7. uri policista Cummingsa z bližnje postaje, da bi preiskal zadevo. V družbi svojega tovariša pole. Millerja je kmalu udrl Cummings v sobo, napolnjeno s plinom; dasiravno sta oba branili stanovnikom iz hiše vstop v označeno sobo, se je na mal zbral zunaj na hodniku več oseb iz radovednosti. Med tem ko je policist Cummings razbil najprvo okno s plinom napolnjene sobe, je prišel nekdo pred vrati zveplenko, to je pa povzročilo tako kako razstrelbo, da so bili vsi gledali 16 po številu muhoma v ognju. Razstrelbo plina se je slišalo več plokov daleč. Izmed radovednih gledalcev se je 16 oseb vsled razstrelbe tako nevarno opekelo, da so jih morali takoj prepeljati v bližnjo bolnišnico; 8 od teh so najbrže umrlo, ker so bili obizgani po celem telesu. Najbolj ranjen izmed njih je pa policist Cummings, ker ga še dosedaj niso spravili v bolnišnici k zavejih mez.

Z ozirom na nameravano posvetovanje med stavkarji in tovarniki, zahtevajo prvi, da se brezpostojno prizna I. W. W. Tovarnarji pa nikakor nočejo opustiti svojega stališča napram tej organizaciji.

Zagovorniki voditeljev stavke v Patersonu so včeraj naprosili sodnika Minturna, naj se anulira obtožba proti Haywoodu, Miss Flynn in drugim in sicer radi tega, ker je porota pristranska. Sodnik je pršno zavrnjal.

Včeraj zvečer je dospelo v New York 77 otrok stavkarjev v Patersonu. V oskrbo so jih vzeli ljudje, ki simpatizirajo s stavkarji. V New Yorku ostanejo otroci, dokler ne zavladajo v Patersonu zgodne razmene.

### Nobenega sledu o morilci policistov.

Policjski komisar Dougherty v New Yorku in njegovi pomočniki so včeraj prepričali, da manjka dosedaj tudi najmanjši sled o morilcih običajnih policistov in Italijan Rizzo. Policia zatrjuje, je bil Shilliton pri strelenju ranjen na lev strani. Detektivi so preiskali njegovo stanovanje ter vprašali njegovo mater in druge sorodnike, ali je morda izmenjal perilo v soboto zvečer. Vse preiskave pa niso prinesle nič novega na dan. Veliko razočaranje je vzbudila v policejskem departmaju vest, da je morilci že prijet. Zgodilo se je to baje v Hacensack, N. J. Aretiranec ni bil pravi krivec ter so ga že izpustili. Danes se vrši v Brooklynu pogreb ustreljenega policista Heaney-a.

### Razpisana nagrada.

Columbia, S. C., 6. maja. — Gouverner Bleasle je razpisal danes na glavo črnega Richarda Austina \$2500 nagrade Navedene je umoril zadnjo sredo blizu Hampton S. C. dva belokoča. V razpisu je označeno, da bo dobil dotičnik nagrada, ki dovede Austinu oblasti v roke bodisi že živega, ali pa mrtvega.

### Krasni in brzi parnik

(Avstro-American proge)

## Kaiser Franz Josef I. odplije v sredo dne 14. maja velja do Trsta same 13 dnj.

do Trsta ali Reke - \$37.00  
do Ljubljane - \$38.18  
do Zagreba - \$38.08

Za posebne kabinse (oddelki med II. in III. razredom) stane večja cena \$4.00 vsi se oddelki, na stroke polovica. Ta oddelki posebno državljani priporavnata.

Večja lista je dobti pri FR. SAKSER, 23 Cortlandt St., New York.

### Stavka v Patersonu pred predsednikom.

Predsednik Wilson namerava poslati v Paterson posebno komisijo v preiskavo.

### VODITELJI STAVKE.

Sodnik Minturn noče zavreči obtožb proti Haywoodu, Miss Flynn in ostalim.

Zaeno z odklonitvijo predloga, naj se zavrne obtožbe, dvignjen proti voditeljem stavke v Patersonu, je prišla iz Washingtona vest, da naenkrat predsednik Wilson imenovati industrijsko komisijo, ki bi odšla v Paterson, preiskala vzroke stavke in ukrnila vse potrebo, da se doseže sporazum glede vprašanja mezd.

To preiskavo potom zveznih oblasti so započeli trgovci iz Patersona. Na njih prošlo je šel senator Hughes k predsedniku ter se posvetoval žnjim o dopustnosti zvezne intervencije. Obrazložil je predsedniku potrebo imenovanja članov industrijske komisije, avtorizirane po zadnjem kongresu, ki naj bi vodila preiskavo glede stavke v Patersonu. Predsednik je objavil, da bo izvršil potrebna imenovanja.

Pozneje je senator Hughes izjavil, da bi ta preiskava ne storila dosti dobre, da pa ni drugega izhoda. Razmere v Patersonu so izvansredno neugodne.

Tkaleci so bili vse premalo plačani in situacijo otežkojuje dejstvo, da tovarnarji ne morejo plačevati višjih mez.

To organizacijo na nameravano posvetovanje med stavkarji in tovarniki, zahtevajo prvi, da se brezpostojno prizna I. W. W. Tovarnarji pa nikakor nočejo opustiti svojega stališča napram tej organizaciji.

Zagovorniki voditeljev stavke v Patersonu so včeraj naprosili sodnika Minturna, naj se anulira obtožba proti Haywoodu, Miss Flynn in drugim in sicer radi tega, ker je porota pristranska. Sodnik je pršno zavrnjal.

Včeraj zvečer je dospelo v New York 77 otrok stavkarjev v Patersonu. V oskrbo so jih vzeli ljudje, ki simpatizirajo s stavkarji. V New Yorku ostanejo otroci, dokler ne zavladajo v Patersonu zgodne razmene.

### Odmevi polic. škandala.

### PREDPRIPOVJEZA ZA VELIKO MIROVNO KONFERenco v NEW YORKU.



V New York so došli delegati vseh angleških govorečih narodov, da se posvetujejo s svojimi ameriškimi kolegi o mednarodnem slavlju, katero naj se priredi leta 1915., ko se bo praznovala stolnica podpisa pogodbe v Ghent in obenem stolnica mira med na-

rodni angleški jezikom. Slika nam kaže delegata, došle iz Anglije. Stvar je malo komična, posebno ako se pominjajo, kako uloge so igrala Anglia za časa državljanke vojne v Združenih državah, ko je na nesramen način podpirala južne države. Tudi v najnovješem

sporu med Californijo in Japonsko ima Anglia svoje kramarske prste vnes. To naj pomislijo mednarodni krog, predno se dogovore z John Bullom o "mirovnem slavlju."

### Krvav spopad.

Eden ubit in dvajset ranjenih pri spopadu med stavkarji in policijo v Syracuse, N. Y.

Syracuse, N. Y., 6. maja. — En mož umira in drugi je v jaksu kričnem stanju, dočim jih je dvajset manj ali bolj poškodovanih vsled spopada, ki se je izvršil v tem mestu med policijo in stavkarji.

Tri organizacije narodne garde so zbrane v državni orožarni, pripravljene, da nastopijo takoj, kadar hitro izbruhnejo nadaljnje neviri. Veliko število stavkarjev je policija arretirala. Najbolj resen spopad se je dogodil pred katališko katedralo. Pred kratkom so podrli rektorat katedrale, da se napravi prostor za novo skofijoško poslopje. Stavkarji so prisili na leta mesta ter pozvali delavce, naj se pridružijo stavki. Sledila je demonstracija. Na lice mesta dolgo se je sprejela množica v spopoku in kamenjem ter ranila sedem policistov. Nato so le-ti pričeli streljeti. Pet minut pozneje je bila policija v premoči ter je razkrojila stavkarje. Od vseh strani dole ambulance so prevedle v bolniče sedem ranjenih stavkarjev in veliko število policistov. Boj je trajal kakih dvajset minut.

Srečni kaznenci.

Austin, Tex., 6. maja. — Vsled velikih stroškov za vzdrževanje državnih zaporov ali jetnišnic so oblasti v velikih skrbih, ker jim primanjkuje denarja v državi. Sedaj se je sklenilo sporazumno z governjerjem Colquittom, da se naj izpusti na prostoto 800 jetnikov, kar bo naravno zmanjšalo tozadovne stroške.

### \$14.300 izginilo.

Oakland, Cal., 6. maja. — Napisi Washington do sem je bilo iz nekega ekspresevga zavoda ukradenih \$14.300. Tat je zabil zavetnik s starim papirjem. Policeja neuromorno zasleduje pregranicnega lopova.

### Izvoz zlata.

Velika bančna tvrdka v Parizu Lazard Freres je naročila tekoči denar po svoji newyorski podružnici zavetnik za \$2,000,000 ameriškega zlata. Od novega leta do danes so poslale razne newyorské banke v Francijo že za \$48,135.000 zlata, kar je za naš denarni trg vsekake dobro znamenje.

Portugalski ustaši v prognanstvo.

Lizbona, Portugalsko, 6. maja. Portugalska vlada je dala kakih 200 političnih zločincev, ki se se udeležili ustajstva dne 27. aprila, prevesti na Azore, kjer jih čaka vojno sodišče. Portugalski ministrski predsednik je izjavil, da se poslužuje vlada le pravice, ki ji dovoljuje procesirati politične zločince kjer se ji zdi primerno.

### Balkanska kriza končana. Preprečen atentant Turki zapuščajo Albanijo. angleških sufragetk.

Črnogrci zapustijo v četrtek Skader, nakar zasede trdnjavu mednarodno vojaštvu.

### SRBI ZA REPUBLIKO.

Vse je odvisno od sklepa poslaniške konference. Sultan bo baje odstopil.

Dunaj, Avstrija, 6. maja.

Kakor poroča nekaj brzojavka iz Kotora, bodo Črnogrci jutri odšli iz Skadra. Poveljnički mednarodna brodovoj, ki je zbrano ob črnogrski obali, se pogaja s kraljem Nikolom in kot se enje, sta v vseh točkah edina. Kakor hitro ne bo v Skadru nobenega črnogrskega vojaka več, bodo tudi blokada končana.

Skader zasedejo za toliko časa avstro-ogrške, italijanske in angleške čete, dokler ne bude vprašanje bodoče Albanije definitivno rešeno.

Nameravana avstrijska in italijanska ekspedicija se ne bo vrnila, ker je takoreč nepotrebna.

"Neue Freie Presse" naznanja, da ne bodo avstrijska vlada niti ugovarjala, če bo kralj Nikola zahteval za Skader kako odškodnino. Razentege bo dobila črnogrska vlada več narodno-gospodarskih ugodnosti, ki bodo zanj vplivali na pomeno kot trdnjava Skader.

Carigrad, Turčija, 6. maja.

35.000 Turkov, ki so bili zasedli Albanijo, se vkratkem v kreva v S. Ivanu Meduanskem na transportne ladje, ki jih bodo odvadle v Malo Azijo. Essad paša, ki se je proglašil za albanskega kralja, bo najbrže brez ugovora ugodil Visoko Porto in se vrnil v Carigrad.

Berlin, Nemčija, 6. maja.

Kot se poroča, so se v Belgradu obsežne socialistične demonstracije. Socialisti zahtevajo, da naj se vse balkanske države združijo v močno republikansko zvezdo.

London, Anglija, 6. maja.

Sultan Mohamed V., ki je postal igrača v rokah Mladoturkov, namreč odstopil. Ako se to v resnici zgoditi, bo njegov naslednik skoraj gotovo princ Medšid, ker prestolonaslednik princ Jusuf ni nikakoga veselja do prestola.

### Prepoznavanje stave.

Governer Sulzer je zaukal vsem oblastim Greater New York, naj zabranijo stave pri konjskih dirkah.

### Denarje v staro domovino

#### pošiljamo:

K.	\$	K.	\$
5.....	1.10	130.....	26.60
10.....	2.15	140.....	28.65
15.....	3.15	150.....	30.70
20.....	4.20	160.....	32.75
25.....	5.20	170.....	34.80
30.....	6.25	180.....	36.85
35.....	7.25	190.....	38.90
40.....	8.30	200.....	40.90
45.....	9.30	250.....	51.15
50.....	10.30	300.....	61.35
55.....	11.35	350.....	71.60
60.....	12.35	400.....	81.80
65.....	13.40	450.....	92.00
70.....	14.40	500.....	102.25
75.....	15.45	600.....	122.70
80.....	16.45	700.....	143.15
85.....	17.45	800.....	163.50
90.....	18.45	900.....	184.00
100....	20.45	1000.....	204.50
110....	22.50	2000.....	407

**"GLAS NARODA"**

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

**Slovenic Publishing Co.**  
(a corporation.)FRANK ŠAKSER, President  
JANKO PLESKO, Secretary  
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and  
addresses of above officers:  
82 Cortlandt Street, Borough of Man-  
hattan, New York City, N. Y.Ze celo leto velja list za Amerikino in  
Canada ..... \$3.00  
" pol leta ..... 1.50  
" leto za mesto New York ..... 4.00  
" pol leta za mesto New York ..... 2.00  
" Evropa za vse leto ..... 4.50  
" " " četrletna ..... 2.55  
" " " 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan  
izvzemali nedelj in praznikov.**"GLAS NARODA"**  
("Voice of the People")  
issued every day except Sundays and  
Holidays.  
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne  
priobčujejo.Denar naj se blagovoli pošiljati po —  
Money Order.Pri spremembah kraja naročnikov pro-  
sim, da se nam tudi prejšnje  
bivališča naznam, da hitreje  
najdemo naslovnika.Dopisom in posiljivanjem naredite ta  
naslov:**"GLAS NARODA"**

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4678 Cortlandt.

California in zvezno nad-  
sodišče.

Zemljiška postava Californije je glede svoje veljavne odvisna od pogoja, da ne nasprotuje ustavi Združenih držav. Prav nič redko ni, da se odreže zakonom veljavnost, ker so proti ustavi. Kar pa velja o ustavi Združenih držav, velja v isti meri o pogodbah, katero so Združene države sklenile s tujimi narodi. Te pogodbe so poleg ustave najvišji zakon države, z edinim razločkom, da postanejo pogodbe neveljavne, kadar hitro so v nasprotju z ustavo. Pogodba postane tudi neveljavna v vsled odločbe zveznega najvišjega sodišča.

Protest japonske vlade proti californijski zemljiški postavi je več kot prazna formaliteta. S tem se gladi pot v zvezno nadodišče. Odločba tega sodišča je seveda obvezna, tako, da z njim tudi zemljiška postava stoji ali pada. Zvezno nadodišče bode pa svojo odločbo opiralo ne le na zvezno ustavo, temveč tudi na obstoječe pogodbe. Ako bi se ta odločba glasila, da ne obstaja nikako protislovje z zvezno ustavo ali s pogodbami, bi postava seveda ostala veljavna, brez ozira na to, ali ugaja to zvezni eksekutivi v Washingtonu ali vladni v Tokiu. Malo prezgodaj pa ji goroviti o pretečem sporu med zvezno vladno in državo Californijo. V prvi vrsti bi moralno odločiti stvar zvezno nadodišče in kot so stvari sedaj, je pričakovati, da se bo California tak odločbi ravnotako uklonila kot zvezna vladna. Ako podpiše governer Johnson zemljiški predlog, se ima zvezna vladna obrniti na zvezno nadodišče. Ta sodni dvor je oblast, ki je merodajna in avtoritativna. V takih prilikah, kot je pričajoča, se izkaže, kako potrebna in smotrena je ta institucija. Vso sedajno važnost bi pa takoj izgubila, ako bi bile odločbe tega najvišjega sodišča podkopalna pravni fundament, na kojem je zgrajena naša država.

## 250.000 dolarjev na dan.

Ameriški milijarder John D. Rockefeller "zasluži" vsak dan 250.000 dolarjev ali dober milijon kron. Rockefeller ima 244.419 akcij New Jersey družbe, ki so vredne 220 milijonov dolarjev in ki mu prinašajo na leto 45 milijonov. Od Standard Oil Company of Indiana ima 74.460 akcij, ki so vredne sto milijonov dolarjev in ki mu donašajo 18 milijonov dolarjev dividend na leto. Od ostalih podjetij Standard Oil Company dobiva Rockefellera orjaške svote, okoli četrt milijarde dolarjev. Pri tem še niso враčunjene dohodki njegovega edinoga sina. Njegov brat je le znan po vsem svetu kot kralj petroleja. Rockefelljeru se vsak dan pomnoži imetje za milijon.

## Denar dobrodelnih družb.

"Kje je bilo to?" vpraša eden poslušalec.

"Na potu proti Prištini po bitki na Lisicah."

## Zakaj je Turško zadela kazen.

Neki drug ranjene pripoveduje:

Približali smo se turški vasi.

Kakih sta do dvesto metrov pred vasjo nam pride iz vasi nasproti Turek. Ustavi se, zatakuje puško s cevjo naprej v zemljo, na krito po privožje svoj turban. V zemljo zabode tudi jatagan z velikim belim držajem. Nato se je z licem obrnil k nam in dvignil roki.

Poveljnik je postal narednika z dvema vojakoma, da vzameta Turku orožje in njega samega pripeljka k njemu. Povelje se je takoj izvršilo. Pred poveljnikom Turek poklekne in lepo po srbski pravi:

"Čestiti paša! V tej vasi smo sami Turki. Jaz sem vaški načelnik. Pobral sem orožje po celi vasi in ga zložil skupaj sredi vasi;

krogorožje sem zbral vse Turk,

ki morejo puško nositi in zdaj sem tukaj, da Alahu, tebi

v tvojem svetlemu kralju izročim svoje in njihovo življenje.

Prisem te, čestiti paša, pusti nam v

miru naše žene in naše otroke, mi

pa bomo pod okriljem tvojega in

sedaj tudi našega kralja delati,

davko plačevali in ubogali vse,

kar se nam bo ukazalo."

"Dobro", pravi poveljnik: "sprejemem te kakor tudi ostale

tvoje vaščane pod varstvo naše-

ga kralja in obečam, da niti vam

niti vašim ženam in otrokom no-

ben las z glave ne pade, ne od

moje, ne od strani mojih vojakov

ter se tudi bilke vašega premo-

ženja ne bo nihče dotaknil, vse

to pa seveda le pod pogojem, da

ste res pošteni Turki in nimate

zavratnih namenov. V tem slu-

čaju veste, kaj vas čaka."

Turek se je nato zaklel, da je resnica, kar je govoril, in da bo na vsa vprašanja samo čisto resnico povedal.

Poveljnik ga vpraša: "Ali ste ti in tvoji sovaščani zares pravi Turki?"

"Vsi smo pravoverni Turki."

"Zakaj se pa ne bojujete za

carja, marveč se predajete?"

"Alah nam je tako velel, bodi mu čast!" odgovori Turek in

prekriža na prsih roke. "Da, Alah nam je velel, da se ne bijemo

za carja radi njegovega velikega

greha."

"Kakšen greh je pa storil

car?"

"Kaj res ne veš, čestiti pa-

ša?"

"Ne morem se spomniti."

"Car je proti zapovedi korana

kot prorokov naslednik poljubil

roko gjaverski ženski. Od začetka

sveta ni pravovernik nikdar

nikdar nikjer več videti. Pogledal sem na

mrtve Arnavtov in zdelo se mi je

v mesecih, da se pomikajo drug

k drugemu in si nekaj šepečejo.

Pomerim manje s puško ter jih

napeto opazujem — bilo je svito

kadar podnevi: mrljci leže mimo

ko zid. Nič se me ne boje. Tedaj

sem rekel sam pri sebi: kaj mi

mar mrtvi ljudje; treba, da gle-

dam sam nase in svojo dolžnost.

Kakor sokol opazujem okolico

krog sebe. Vse mirno, nič se ne

gane. Dolgo že gledam tako, ko

opazim, da se doli iz vasi prikaže

nekatr črnega in se hitro vspenja

po bregu navzgor, pogostokrat se

ustavlja. Ravno ko hočem za-

klicati "Stoj! Kdo gre?" se črma

prikaže ustan, vzpeni kviško in

zalostno zatuli. Spustim puško in

tiho pravim: Pes! Verujte mi, da

ne lažem: Pes je tekla na desno

in levo, dokler ni nazadnjie prišel

v gozd do mrtvih Arnavtov. O-

vraha jih in pri nem se ustavi,

začne ga lizati po liev in rokah

in žalostno hoditi krog njega.

Konečno prime pes tistega Ar-

navta za noge in ga začne vleči

z zlepiljko in ga zavrti.

Vse je bilo danes iznenadeno, ko

je zaznalo, da bodo sedem te-

stilnih tovaren Fall River Iron

Works Co. prihodno soboto za

nedoločen čas zaprli. To odredba

zadene kakih 6000 uslužbencev,

ki sedaj ne bodo vedeli, koliko

casu bodo trajale te neprostovolj-

ne počitnice. Prekinjenje obrata

spravlja v zvezno v znamerava-

no preosnovno tarifa.

## Tvornice se zapirajo.

Fall River, Mass., 5. maja. —

Vse je bilo danes iznenadeno, ko

je zaznalo, da bodo sedem te-

stilnih tovaren Fall River Iron

Works Co. prihodno soboto za

nedoločen čas zaprli. To odredba

zadene kakih 6000 uslužbencev,

ki sedaj ne bodo vedeli, koliko

casu bodo trajale te neprostovolj-

ne počitnice. Prekinjenje obrata

spravlja v zvezno v znamerava-

no preosnovno tarifa.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni

doživljaj povedal svojim tovari-

šem, so še gladit in res našli te

dva Arnava, za tretjim pa sled,

koder ga je bil vlekel pes.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni

doživljaj povedal svojim tovari-

šem, so še gladit in res našli te

dva Arnava, za tretjim pa sled,

koder ga je bil vlekel pes.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni

doživljaj povedal svojim tovari-

šem, so še gladit in res našli te

dva Arnava, za tretjim pa sled,

koder ga je bil vlekel pes.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni

doživljaj povedal svojim tovari-

šem, so še gladit in res našli te

dva Arnava, za tretjim pa sled,

koder ga je bil vlekel pes.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni

doživljaj povedal svojim tovari-

šem, so še gladit in res našli te

dva Arnava, za tretjim pa sled,

koder ga je bil vlekel pes.

Ko sem zjutraj ta svoj nočni



Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik IVAN GERM, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.  
 Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn. Box 641.  
 Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.  
 Pomočni tajnik: MICHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1224 So. 16th St.  
 Blagajnik: IVAZ GOUZE, Ely, Minn., Box 105.  
 Zupnik: ALOJZ VIRANT, Lorain, Ohio, 1790 E. 28th St.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 936 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOJS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 523.  
 MICHAEL KLOBUCCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.  
 Peter SPEHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNIKI:

IVAN KERZINSK, Burdine, Pa., Box 153.  
 FRANK GOUSE, Chisholm, Minn., Box 715.  
 MARTIN KOCHEVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

Društvo glasilo: "GLAS NARODA".

## NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

## KRANJSKO.

Spačena slovenska krajevna imena, Ljubljanski "Dan" piše: O slovenskih krajevnih imenih je zelo dobro pisal "Slovenec". Iz članka se vidi, da je pri nas glede krajevnih imen vedno slabše in da jih hočejo vedno bolj nadomestiti z nemškimi spakami. Deželni zbor kranjski je že 28. okt. 1910 sklepal glede tega in je zahteval, da se ohranijo slovenska krajevna imena nedotaknjena. Toda vlada se na to ni ozirala in dočim so bila pri prejšnjih ljudskih štetnih upoštevana slovenska imena, so se pri zadnjem ljudskem štetju vse naši kraji nazivali z nemškimi spačenimi imeni. To je naš napredok, tako nam kramože že naša imena in uradno ne priznajo imena niti takih slovenskih mest, kakor je Ljubljana. Tako prihajamo iz dvojezičnosti v enojezičnost — sedesa zopet v nemščino. V uradih dobiva nemščina vedno vse pravice, ker je premalo odpora od strani naroda in v notranjem uradu bo kmalu prepovedana slovenska beseda. Naša krajevna imena pa hočejo ponemčiti, da bi se niti na zunaj ne videlo, da tu živimo Slovenci. Kako dolgo pojde to tako naprej?

Za državne policisce stražnike v Ljubljani so samo le dolžnosti v polni meri v veljavni, ne pa tako tudi pravice. Redarji, ki so prišli iz Trsta, še do danes niso dobili svoje plače in jim pomagajo samo s predujmom. Ko se vrnje redar iz službe, ima za poselitko trdo vojaško slaminico, globovo, s katere je snel nerodno težko pikeljavbo, pa mora položiti na istotako slamo trdo nabasano blazino. Prednot za napredovanje ali kaj enakega imajo le stražniki, ki žive v posebni milosti in protekciji, zmožnost nim odlilčnega vpliva. Bivši mestni stražniki so na slabšem, kot so bili preje v mestni službi ljubljanski, zato ni čudno, da ne morejo biti zadovoljni z usodo, v katero jih je vrgla klerikalna maščevalnost napram Ljubljani.

Cuden postopanje hoče vpljavati e. kr. policijske ravnateljstvo v Ljubljani pri izdavanju nравstvenih spričeval. Stranka pride prosi za tako spričevalo. Uradnik si zabeleži podatke in zahteva kolek za 1 K, katerega prilepi na notirane beležke, s pristavkom, da bo spričevalo gotovo čez 4 dni in da se ima takrat primesti nov kolek za 1 K. oziroma 30 vln., kakor so ravno razmere dočnega gresilca. Na ta način velja spričevalo 1 K 30 v, oziroma 2 K. To je, milo rečeno, skrajno čudno postopanje e. kr. oblasti! Doslej je tako spričevalo bilo zastonj, samo kolek je veljal 1 K. oziroma 30 vinarjev! Pri ustnih zaprosilih se pač ne more in ne sune zaračunavati kolkovina, kakor je predpisana za pismene vloge! To se pravi, eno stvar dva krat plačati. To popolnoma novo prakticiranje pač ne bo utrdilo zaupanja v mlado e. kr. policijsko ravnateljstvo ljubljansko!

## ŠTAJERSKO.

Beda na Spodnjem Štajerskem. Iz knečnih krogov se poroča: Letošnje leto se je že slabo pričelo. Huda slana nam je popariла vse zgodnje sadje, tudi vinogradni so veliko trplji; dve tretjini letosnjega vinskega pridelka utegneta biti uničeni. Vino tvori za mnoge spodnještajerske okraje prevaža pripomoček k gospodarstvu; izkupiček iz njega služi za pokritje obresti, dolgov, davkov in gospodarskih izdatkov. V vinogradih so zabiti velikanski kapitali, ki se v slabih letih ne obrestujejo in dolgo vremenskih

gospodarstev povečujejo. Dve, tri slabe vinske letine zaporedoma se pri nas grozno poznaajo. In sedaj še pride to v času splošne gospodarske krize! Denarni ni nikjer; v posojilnicah in hranilnicah, najsi že bodo iste katerekoli, ne dobiš niti vinjarja posojila, če si nezadolžen, kamoli če si zadolžen! Denarni zavodi iščijo svoj denar in tudi drugi upnik, posevna gredo za smesen denar na bogen! Ni dvoma, da bo šla tudi cena živilom kvišku — in vseobča beda po popolu. Lahko si je torej misli, s kakimi čustvi zasedejemo domače in zunanj politične dogodke. Doma imamo reden v deželnem, okrajnem in občinskem gospodarstvu, naši marioborski merodajni politični voditelji rinejo z glavo skozi zid, povzročajo vedno večje dolgove v deželnem in okrajnem gospodarstvu, onemogočujejo vsako investicijo, da bi prislo med ljudi vsaj malo zasluga. Potoki se ne regulirajo, ceste in železnice ne gradijo, vse miruje. In zunanj politika nam naklada nova ogromna bremena, povzroča nove izdatke, odtegne mlade ljudi delu. Zato se ni čuditi, da vlada povsodi nervozna nezdajovljovnost, ki jo lahko vidiš in občutiš povod. Vse čaka na trenutek, ko bo dal, in elementarno silo duška svoji nevolji — in strelovod bo do tvorili nezmožni klerikalni naši politični voditelji. Oni so nam delati velike obljube, ki jih niso spolnili, oni so zavozili svojo deželnozoborsko politiko, oziroma pomagajo nakladati višje davke: majore prečutijo našo nevoljo!

Iz Šmarja pri Jelšah, Politično društvo za šmarski rogaški in kozjanski okraj se je obrnilo na okrajin glavarstva v Celju, Ptuju in Brežicah s posebno vlogo, v kateri se zahteva takojšnje cenev škode, nastale po snegu in nizazu v sadovnjakih in vinogradih.

Proti neizkušenim babicam. Okrožna glavarstva so izdala na občine odklok z navodili instrukcij za omitejje poslovanja neizkušenih babic, ki so z nevednostjo zakrivile marsikatero nesrečo in bolezni.

V Podovi pri Račah, kjer je doslej občinski urad pod vplivom nemškutjarjev uradoval nemški, je sklenil občinski odbor slovensko uradovanje in poslovanje z oblastmi.

Iz duhovniške službe. Vikar Ivan Goršek v Celju je imenovan za župnika na Zgornji Pomurje pri Žalcu, kaplan Fran Močnik pri Sv. Tomažu nad Ormožem pa za župnika pri Sv. Roku ob Sotli.

Iz Brežic. Druškovičevega mešarskega pomočnika Jagriča so zaprili, ker je ukradel mesarskega vajenca Šobi več oblike, perila in čevlje ter tudi poskusil s sekiro razbiti blagajno v mesnicu, v kateri je bilo 2000 K. Pri razbijanju blagajne pa ga je dobil domač sin in je ukrenil, da so dali Jagriča pod ključ.

## PRIMORSKO.

Slana po Vipavski dolini. Dne 16. aprila zjutraj je padla slana po Vipavski dolini in napravila znatno škodo. Sneg je šel prejšnje dneve in Čaven je bil bel. Sneg je segel do Kamenc in še nižje v dolino. Ko je sneg na Čavnu, se zrak hitro ohladil in se to močno čuti po dolini. Kmetje so pridno kurili in delali dim, da bi kolikor toliko odvrnilo škodo slane; ali škoda je vendar velika.

Niso pozabili nanj. Lansko leto meseca avgusta je prišel na pošto v Trstu Josip Udrovič, star 27 let, in je zahteval od uradnika, da mu izplača 200 K z obrestmi, ki jih je imel naloženih v poštni hranilniški. Ako pa je svota več kot 5 K, ne izplača poštni urad takoj, ampak je treba naznaniti centrali na Dunaju. Udrovič je moral storiti isto. Predno pa je prišel z Dunaja "avizo", se je podal Udrovič večkrat v poštni uradu, kjer je jemal iz poštnih hranilnic majhne zneske, katerih skupna svota je znašala 80 K. Ko pa je prišel z Dunaja "avizo", da lahko vzame iz poštnih hranil-

nice ves vložen denar, to je 200 krov in obresti, se je podal Udrovič na pošto in uradnik mu je izplačal vseh 200 K z obrestmi vred: pozabil pa je odstrel že dvignjenih 80 K. Udrovič je vtaknil depar v žep in je molčal. Uradnik je opazil sleparijo šele nekaj ur pozneje. Naznail je Udrovič tako na policiji, ki ga je zadele tako iskati. Udrovič pa se je že bil odpeljal iz Trsta na nekem parniku "Austro-American". V pondeljek 14. aprila pa je izveden v Trst. Prebrskala je vse luknje in naposedlo ga je iztaknila. Na policiji je izjavil, da ni imel nameru opehariti pošto, ampak da je menil, da mu izplačan denar pritiče. pride pred sodišče.

Družinska žaloiga, 33letni mechanik Tržičan Fran Šlager je nemadoma zblaznil in doma porinjal nepreričkovano svoji ženi nož v trebuš; potem je ranil 73letno taščo Marijo Vianello, rodom v Tolminu, ki je branila hčer; potem je še svojemu 11letnemu otroku prerezal trebuš. Potem je zbolel ter pravemu redarju povedal, kaj je storil. Žena je bila takoj mrtva, otrok je umrl v bolnišnici; tašči gre na belie.

Težke telesne poškodbe je bil obtožen Ivan Grželj iz Vrtovinastorjev Ivanu Devetak. Obsojen je Grželj na 7 mesecev težke ječe s posti in trdim ležiščem.

KRETANJE PARNIKOV  
KEDAJ ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

PARNIK	ODPLUJE	V
Philadelphia	maja 9	Southampton
Alice	10	Trst - Fiume.
Pr. Fr. Wilh.	10	Bremen.
Kroonland	10	Antwerpen
Majestic	10	Southampton
Chicago	12	Havre
Noordam	13	Rotterdam.
Kromp. Cecilia	13	Bremen.
Kais. Fr. Jos. I.	14	Trst-Fiume
Patricia	14	Hamburg
France	15	Havre
Baltic	15	Liverpool
Oceania	17	Southampton
Zeland	17	Antwerpen
George Wash.	17	Bremen
Ryndam	20	Rotterdam
K. Wilh. d. Gr.	20	Bremen
Adriatic	22	Liverpool
America	22	Hamburg
New York	24	Southampton
Olympic (novi)	24	Southampton
Finland	24	Antwerpen
Niagara	24	Havre
Kaiser Wilh. II	27	Bremen
Rotterdam	28	Trst - Fiume
Argentina		

Gledate cene za parobrodne listke in vsa druga pojasnila obrnite se na:

FRANK SAKSER,  
2 Cortlandt St., New York City.

VABILO  
na  
PLESNO VESELICO,  
katero prirede  
drushtvo sv. Jožefa št. 29 JSKJ.  
v Imperial, Pa.,  
na Decoration Day 30. maja t. l.  
v korist bolniške blagajne.

Tem potom vladivo vabimo vse tukajšnje rojake in rojakinje, katero tudi vsa sosedna društva v Imperial in okolici, da nas v obilnem številu posetijo. Vstopnina za možke \$1, žene in dekleta vstopnina prosto. Pivo prosto. Pričetek ob 6. uri zvečer. Za dobro posrežbo in fini prigrizek bo priznani ODBOR.

(6-7-5)

## NAZNANILO.

Slovenski katoliški podporno društvo SV. JOZEFIA št. 12 J. S. J. na Pitiusburg-Allegheny, Pa. Imo okolico ima avto-društvo sv. Valentina drugo nedeljo v mesecu v 17. uro.

Vse denarne pošiljatve odsotnih članov, naši se pošiljajo samo in edino blagajnik Fran Straža, 1012 High St. Allegheny, Pa.

Vsi dopisi in naznala maj se pošiljajo predvsem tajniku. Uredniki za leto 1913. se sledi:

Predsednik: Dominik Sterniča, 4 Rickenbach St., Allegheny, Pa.

Podpredsednik: Vincent Arch., 446 Long Alley, Allegheny, Pa.

Tajnik: John Simončič, 831 Philadelph. St., Allegheny, Pa.

II. tajnik: Nik Povš, 1 Crab St., Nymore Hill, Allegheny, Pa.

Zastopnik: Fran Straža, 1012 High St. Allegheny, Pa.

Zastopnik: Vincent Volk, Tell St. 28, Allegheny, Pa.

Odborniki:

Jakob Laurič, 4617 Carroll St., Pittsburg, Pa.

Anton Lokar, 25 Troy Hill Road, Allegheny, Pa.

Frank Petlja, 119 Banner Alley, Pittsburg, Pa.

Anton Ščedrin, 1 Rickenbach St., Allegheny, Pa.

John Boštar, 182 — 43 1/2 St., Pittsburg, Pa.

Zastavinoš: John Mestnak, 206 Chestnut St., Allegheny, Pa.

Podružnice:

Spljet, Celovec, Trst,

Sarajevo, Gorica, Celje

in Gradež.

Delnička glavnica

K. 8,000,000.

Podružnice:

Spljet, Celovec, Trst,

Sarajevo, Gorica, Celje

in Gradež.

Rezervni fond

K. 1,000,000.

50.000 knjizic  
zastonj možem.

Vsaka knjizica je vredna \$10.00 bol

